

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	COMUNITAT VALENCIANA
Municipi	SIERRA ENGARCERÁN
Direcció	
Edifici	Parròquia de Sant Bertomeu

Campanes desaparegudes

Nom	La Grossa (refosa)
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 100 Vora Altura del bronze Pes aproximat (en quilos)579 kg
Fonedor	ROSES, PASCUAL
Any fosa	1785
Descripció	Al llibre La Serra d'en Galceran Els Ibarsos y Els Rosildos de Pepe Puig Marqués apareix aquesta referència a una campana fosa en 1785 per Pascual Roses (Pg.86): "En 1785, el campanero Pascual Roses (de la Vall d'Albaida), recibía 440 libras, 5 sous y 6 diners por ajustar la campana gorda. Pesaba 50 arrobas y fue bendecida en 29 de enero de 1786. Se rompió 67 años más tarde y fue fundida y sufragada por el pueblo".
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	ALEPUZ CHELET, Joan
Data	13-08-2020

Nom	La Grossa (refosa)
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 100 Vora Altura del bronze Pes aproximat (en quilos)579 kg
Fonedor	
Any fosa	1768
Descripció	Al llibre La Serra d'en Galceran Els Ibarsos y Els Rosildos de Pepe Puig Marqués apareix aquesta referència a una campana fosa en 1768 (Pg. 85): "En agosto del año siguiente, el maestro campanero (natural de Santander), trabajaba en la campana gorda, la cual era subida al campanario el 22 de ese mismo mes por el picapedrero Joaquín Matutano. Este fue quien dirigió el montaje del campanario y le hizo las trugetas el carpintero de Adzaneta, José Gil".
Fotos	0

Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	ALEPUZ CHELET, Joan
Data	13-08-2020

Campanes actuals

Nom	Maria del Carme (1)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 64 Vora 7 Altura del bronze 55 Pes aproximat (en quilos)152 kg
Fonedor	ROSES, HERMANOS (SILLA)
Any fosa	1949
Descripció	La campana té aquesta inscripció al terç, situada entre cordons: "? MARIA DEL CARMEN. REFUNDIDA AÑO 1949. SIERRA ENGARCERAN". El text indica l'advocació a la qual està dedicada, l'any de fosa i el nom del municipi. També al terç hi ha quatre garlandes amb motius vegetals. Seguidament, disposa al mig d'una creu de calvari radiant, un monograma de Maria, una imatge de la Mare de Déu del Carme i la marca de fàbrica: "FUNDICION / DE / CAMPANAS / DE / ROSES H ^{NOS} / SILLA (VALENCIA)". Finalment presenta al mig peu una inscripció amb el nom del rector del moment i dels padrins: "CURA D. VICENTE VILLALONGA?PADRINOS D. AMADEO PITARCH Y D ^{NA} DOLORES PITARCH".
Fotos	18
Tocs	Repic i volteig automàtic.
Conservació, manteniment	L'estat de conservació de la campana és regular. Està situada a una de les finestres de la sala de les campanes amb una truja de ferro Portilla. No té anses i quatre tirants travessen la corona per a fixar-la. El batall està lligat. Té un motor de vol continu i electromall monofàsic.
Protecció	Protecció genèrica al trobar-se en un immoble protegit (Bé de Rellevància Local). En conseqüència les intervencions en les campanes han de ser comunicades a la Direcció General del Patrimoni Cultural Valencià adjuntant el projecte prèviament a l'inici dels treballs.
Propostes	La instal·lació actual no afavoreix la conservació de la campana ni té cap vinculació amb la tradició local, per tant devia ser restaurat el conjunt. La campana s'ha de baixar del campanar per netejar-la per dins i per fora, canviant la truja de ferro per altra de fusta de perfil tradicional local i el motor per un d'impuls.
Autors de la documentació	ALEPUZ CHELET, Joan; MARTÍNEZ TAMARIT, Pau
Data	08-08-2020

Nom	Sants Marc i Bertomeu (2)
Localització	Sala de campanes

Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 102 Vora 10 Altura del bronze 84 Pes aproximat (en quilos)614 kg
Fonedor	
Any fosa	1852
Descripció	La campana té aquesta inscripció al terç en llatí i espanyol: "? ? ? S. MARCE ET S. BARTOLOMAE ORATE PRO NOBIS AÑO DE 1852". Correctament, la part en llatí seria: "SANCTE MARCE ET SANCTE BARTHOLOMAE ORATE PRO NOBIS". És un text relativament habitual a les campanes i procedeix de les Lletanies dels Sants, cantades en determinades celebracions litúrgiques i àmpliament difoses per implorar la protecció dels sants. Es tradueix així: "SANT MARC I SANT BERTOMEU PREGUEU PER NOSALTRES". Al mig presenta una creu patriarcal. També hi ha una custòdia, possiblement feta modelant la cera i no extraent-la d'un motlle. Rodejant-la hi han diverses inscripcions i baix aquesta inscripció en espanyol: "SE I SO / ADISPEN / SAS DEL / PUE BLO". Correctament seria: "SE HIZO A DISPENSAS (O EXPENSAS) DEL PUEBLO". Baix hi ha dos sargantanes.
Fotos	15
Tocs	Repic i volteig automàtic.
Conservació, manteniment	L'estat de conservació de la campana és regular. Està situada a una de les finestres de la sala de les campanes amb una truja de ferro Portilla. No té anses i diversos tirants travessen la corona per a fixar-la. El batall està lligat. Té un motor d'impuls i electromall monofàsic.
Protecció	Protecció genèrica al trobar-se en un immoble protegit (Bé de Rellevància Local). En conseqüència les intervencions en les campanes han de ser comunicades a la Direcció General del Patrimoni Cultural Valencià adjuntant el projecte prèviament a l'inici dels treballs.
Propostes	La instal·lació actual no afavoreix la conservació de la campana ni té cap vinculació amb la tradició local, per tant devia ser restaurat el conjunt. La campana s'ha de baixar del campanar per netejar-la per dins i per fora, canviant la truja de ferro per altra de fusta de perfil tradicional local.
Autors de la documentació	ALEPUZ CHELET, Joan; MARTÍNEZ TAMARIT, Pau
Data	08-08-2020

Informació completa: [Parròquia de Sant Bertomeu - \(COMUNITAT VALENCIANA\)](#)

PDF (13-05-2026)